

Tisíc dní na splnenie miléniového sľubu

Pan Ki-mun

Tisícimíľová cesta sa začína jedným krokom, ale keď tento týždeň začneme, môžeme kráčať tisíc dní vpred smerom k novej budúcnosti.

5.apríla svet dosiahne mimoriadne dôležitý míľnik najväčšieho a najúspešnejšieho ťaženia proti chudobe v celej histórii - začne plynúť posledných 1000 dní pred termínom dosiahnutia Miléniových rozvojových cieľov.

Týchto osem konkrétnych cieľov bolo vytýčených v roku 2000, kedy sa viac lídrov ako kedykoľvek predtým stretlo v Organizácii Spojených národov a dohodli sa na znížení chudoby a hladu na celom svete o polovicu, boji proti klimatickým zmenám a chorobám, riešení otázky nevyhovujúcej vody a hygieny, šírení vzdelania a otvorení okien príležitostí dievčatám a ženám.

Nie je to po prvý krát, kedy lídri urobili vznešené sľuby. Cynici očakávali, že MRC budú odsunuté nabok ako príliš ambiciózne. Namiesto toho tieto ciele pomohli nastaviť globálne a národné priority, zmobilizovať dianie a dosiahnuť pozoruhodné výsledky.

Za posledných dvanásť rokov sa z extrémnej chudoby dostalo 600 miliónov ľudí – čo predstavuje 50% pokles. V základných školách je rekordný počet detí – po prvý krát s rovnakým počtom dievčat a chlapcov. Úmrtnosť detí a matiek poklesla. Cílené investície v boji proti malárii, HIV/ AIDS a tuberkulóze zachránili milióny životov. Len za posledných šesť rokov sa v Afrike znížila miera úmrtnosti súvisiaca s AIDS o jednu tretinu.

V niektorých cieľoch a zámeroch je potrebné ešte značne popracovať na pokroku. Pri pôrodoch stále zomiera príliš veľa detí, keďže prostriedky na ich záchranu máme. V mnohých komunitách stále chýbajú základné hygienické podmienky, čo mení nevyhovujúcu vodu na smrteľné riziko. V mnohých častiach sveta, rovnako v bohatých ako chudobných, rastú nerovnosti. Až príliš veľa ich stále zaostáva.

Medzinárodné spoločenstvo by malo teraz prijať nasledovné štyri kroky, aby svoju činnosť urýchlilo.

Po prvé, zefektívniť pokrok prostredníctvom strategických a cílených investícií, ktoré majú multiplikačný efekt, čím sa zvýšia výsledky vo všetkých ďalších oblastiach: miliónová komunita zdravotníckych pracovníkov v Afrike, ktorí slúžia v ťažko dostupných oblastiach a zabránia úmrtiam matiek a detí v dôsledku podmienok, ktorým možno ľahko predchádzať alebo liečiť; zvýšenie investícií do hygienických podmienok; univerzálny prístup k základným zdravotníckym službám vrátane naliehavej pôrodnickej starostlivosti; a dostatočný materiál na riešenie HIV a malárie.

Zabezpečenie rovnakého prístupu pre ženy a dievčatá k vzdelaniu, zdravotnej starostlivosti, výžive a ekonomickým príležitostiam je jeden z najsilnejších hnacích motorov pokroku v rámci všetkých cieľov.

Po druhé, sústreďme sa na najchudobnejšie a najzraniteľnejšie krajiny, ktoré sú domovom pre 1,5 miliardy ľudí. Často ich postihuje hlad, konflikty, slabá vláda, rozsiahly organizovaný zločin – práve pre tieto krajiny je najťažšie urobiť pokrok aj napriek ich najlepšiemu úsiliu. Mnohé z nich nedosiahli ešte ani jeden z miléniových cieľov. Investíciou do regiónov ako Sahel, Africký roh a stredná Ázia, môžeme podporiť prínosný kruh ekonomického rozvoja, ľudskej bezpečnosti a budovania mieru.

Po tretie, musíme dodržať svoje sľuby v otázke financií. Rozpočty nemôžu byť vyrovnávané na chrbtoch najchudobnejších a najzraniteľnejších. Je to eticky neprípustné a nepomôže to ani donorom ani prijímateľom. Aj napriek časom striedmosti sa mnohé krajiny pri plnení záväzkov zachovali príkladne. Noví darcovia spomedzi nových ekonomík sa taktiež pohli vpred. Takýmto snahám by sme mali tleskať a viac ich povzbudzovať.

Po štvrté, 1000-dňová meta by mala byť výzvou k činom k celosvetovému hnutiu od vlád až po bežných ľudí, ktorí sú pre tento úspech takí dôležití. Taktiež by sme mali naplno využiť silu technológií a sociálnych médií – príležitosti, ktoré neboli k dispozícii, keď boli ciele na prelome storočia formulované.

Pri MRC sa ukázalo, že sústredené globálne rozvojové ciele môžu urobiť výrazný rozdiel. Môžu mobilizovať, zjednocovať, inšpirovať. Môžu podnietiť vznik inovácií a zmeniť svet.

Úspech počas nasledujúcich 1000 dní nielenže zlepší životy miliónov, ale pridá nám aj na sile, keďže v súčasnosti plánujeme aj na obdobie po roku 2015 a výzvach trvalo udržateľného rozvoja.

Stále ostane veľa nedokončenej práce. Avšak, keď sa pozrieme na budúcu generáciu cieľov trvalo udržateľného rozvoja, nájdeme tam hlbokú inšpiráciu – MRC ukázali, že s politickou vôľou je ukončenie extrémnej chudoby dosiahnuteľné a v rámci našich možností.

Využime teda čo najlepšie nasledujúcich 1000 dní a dodržme naše miléniové sľuby.

Pan Ki-mun je generálnym tajomníkom OSN.